

IKT PRIMENA u SRBIJI:

88,8% domaćinstava poseduje širokopojasni Internet

81,7% korisnika poseduje nalog na društvenim mrežama

IT tržište u Srbiji poraslo na 1,050 milijardi EUR,
150 EUR po glavi stanovnika u 2024.

U IT sektoru radi oko 110.000 stručnjaka

Prosečna plata programera je oko 300.000,00 RSD

Registrovano oko 6.000 IT kompanija krajem 2024. godine

Izvoz IT usluga u 2023. iznosio je 3,14 milijardi EUR,
a u 2024. se očekuje oko 4 milijarde EUR

570

16-31. MAJ 2025.

IZ AKTIVNOSTI DRŽAVNIH ORGANA..02

Delegacija ministarstva na globalnoj konferenciji o
izgradnji sajber kapaciteta

Ministarstvo predstavilo izmene i dopune sva tri
medijska zakona

УНС: Представљени нацрти медијских закона нису
резултат рада радних група

SA DOMAĆE SCENE..05

Održan naučno stručni skup "INFORMATIKA 25"

Web 3 doručak u Beogradu

Međunarodna konferencija ICDSST 2025

Put do robota u NIS-u

Uspešno poslovanje RNIDS-a

SA SVETSKE SCENE 12

Evropska komisija tuži pet zemalja zbog neusvajanja
pravila za digitalne platforme

Delegacija ministarstva na globalnoj konferenciji o izgradnji sajber kapaciteta

BEOGRADA 16. maj 2025. - Delegacija Ministarstva informisanja i telekomunikacija koju je predvodio pomoćnik ministra za međunarodnu saradnju i evropske integracije Filip Pavlović učestvovala je na Globalnoj konferenciji o izgradnji sajber kapaciteta (GC3B), koja je održana 13. i 14. maja 2025. godine u Ženevi. Konferenciju su organizovali Švajcarski savezni departman za spoljne poslove (FDFA) i Globalni forum za sajber ekspertizu (GFCE).

Pomoćnik ministra Pavlović učestvovao je tokom konferencije na panelu „Bezbedna, pouzdana i otporna infrastruktura i povezanost“. Pavlović je istakao da Republika Srbija aktivno razvija normativni i institucionalni okvir u oblasti informacione bezbednosti, u skladu sa evropskim standardima, ali i da prepoznaje značaj međunarodne saradnje u razvoju informacione bezbednosti. „Sigurna i pouzdana digitalna infrastruktura nije samo tehničko pitanje, već preduslov za stabilan razvoj i zaštitu građana i ostvarivanje prava u digitalnom okruženju“, poručio je Pavlović.

U panel diskusiji učestvovala je i direktorka za sajber bezbednost i napredne tehnologije u kompaniji „Majkrosoft“ Patriša Eke, načelnica Biroa za sajber prostor i digitalnu politiku, Stejt departmenta (SAD) Dženifer Bakus, kao i Kristina Kamačo iz Ministarstva spoljnih poslova Ekvadora.

GC3B predstavlja vodeću međunarodnu platformu za unapređenje sajber otpornosti i digitalne transformacije, sa fokusom na integraciju sajber bezbednosti u globalni razvoj.

Ovogodišnja konferencija okupila je brojne visoke zvaničnike, stručnjake i predstavnike međunarodne zajednice sa ciljem da zajednički rade na jačanju globalnih kapaciteta u oblasti sajber bezbednosti, što je ključno za

IZ AKTIVNOSTI DRŽAVNIH ORGANA

Ministarstvo predstavilo izmene i dopune sva tri medijska zakona

BEOGRAD, 19. maj 2025. - U Ministarstvu informisanja i telekomunikacija je 19. maja održan sastanak sa članovima radne grupe, novinarskim i medijskim udruženjima, predstavnicima zainteresovane i stručne javnosti, kao i predstavnicima međunarodnih organizacija, na temu izmena i dopuna sva tri medijska zakona – Zakona o javnom informisanju i medijima, Zakona o elektronskim medijima i Zakona o javnim i medijskim servisima.

Predstavnici Ministarstva izneli su sve ključne novine koje su planirane u sva tri zakona, sa posebnim osvrtom na novine u Zakonu o javnim medijskim servisima. Planiranim izmenama, definisano je da će po prvi put u ovaj zakon biti uneta odredba koja uspostavlja institut zaštitnika gledalaca, slušalaca i čitalaca.

Predstavljene su i sve izmene i dopune druga dva medijska zakona, koje su kreirane u potpunosti u skladu sa preporukama Evropske komisije i u skladu sa Medijskom strategijom Republike Srbije.

Predstavnici novinskih i medijskih udruženja i stručnjaci iz oblasti medija izneli su svoje utiske o predloženim nacrtima zakona, kao i pojedine preporuke za dalje unapređenje ovih zakona u periodu koji sledi, a koje su predviđene usklađivanjem zakonskih rešenja sa Evropskim aktom o slobodi medija.

Tokom šest meseci intenzivnih razgovora sa Evropskom komisijom u potpunosti su usaglašena sva tri nacrta zakona. Očekuje se da medijski zakoni u najkraćem roku budu u proceduri Narodne skupštine Republike Srbije. Usvajanje pomenutih zakona jedan je od najvažnijih uslova za otvaranje Klastera tri pregovora Republike Srbije sa Evropskom unijom.

Vest: www.mit.gov.rs

IZ AKTIVNOSTI DRŽAVNIH ORGANA

УНС: Представљени нацрти медијских закона нису резултат рада радних група

БЕОГРАД 19. мај 2025. - Удружење новинара Србије (УНС) обавештава јавност да тврдња Министарства информисања и телекомуникација (МИТ) да нацрти два од три медијска закона који су данас представљени члановима радних група за измене и допуне ових закона, уз образложење да представљају усаглашен текст рада радних група и Европске комисије, не одговара истини.

УНС подсећа да Радна група за израду Измена и допуна Закона о јавном информисању и медијима (ЗЈИМ), која је формирана да би одговорила на примедбе Европске комисије на ЗЈИМ усвојен 2023. године, никада није добила коначну верзију нацрта текста на којем је радила, нити јој је познато који је текст Министарство послало Европској комисији.

УНС истиче да оно што је данас представљено као усаглашен текст нацрта Радне групе и Европске комисије не представља текст који је урадила Радна група.

Такође, када је реч о Изменама и допунама Закона о јавним медијским сервисима, на данашњем састанку члановима Радне групе предочена је коначна верзија Нацрта овог Закона у који су унете примедбе Европске комисије, а са којима чланови Радне групе такође нису били упознати.

УНС истиче да су на данашњем састанку, чланови радних група, представници УНС-а, Локал Преса, АНЕМ-а и професор Раде Вељановски тражили од МИТ-а да се о представљеним нацртима спроведе јавна расправа, што није прихваћено.

Vest: www.uns.rs

**IZ AKTIVNOSTI
DRŽAVNIH
ORGANA**

Održan naučno stručni skup INFORMATIKA 25

BEOGRAD, 27. maj 2025. - U Privrednoj komori Srbije održan naučno stručni skup "INFORMATIKA 25" u organizaciji Društva za informatiku Srbije.

Tradicionalno, na skupu su svoje prezentacije izneli dva predstavnika iz akademske zajednice i dva iz IT industrije.

Prof. dr Miloš Milić sa FON-a je održao predavanje "Uticaj LLM modela na kvalitet softvera". On je objasnio uticaj LLM modela na dalji razvoj softvera i obrazovanje softverskih inženjera. Kvalitet softvera je prepoznat kao važna oblast u softverskom inženjerstvu. On predstavlja usaglašenost sa zahtevima i može se definisati kao sposobnost softverskog proizvoda da zadovolji zahtevane i podrazumevane potrebe u određenim uslovima. Veliki jezički modeli (engl. Large Language Models – LLM) predstavljaju modele dubokog učenja koji su trenirani na velikim podacima i sposobni da razumeju, generišu i manipulišu prirodnim jezikom. Zahtevaju znatnu računarsku infrastrukturu, ali mogu značajno pomoći u obezbeđivanju kvaliteta softvera. Skrenuo je pažnju na prednosti i sadašnje nedostatke ovog modela.

Prof. dr Marko Mišić sa Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu je održao predavanje "Primena velikih jezičkih modela u paralelizaciji izvornog programskog koda". Softverski alati zasnovani na velikim jezičkim modelima umnogome menjaju način na koji se programiraju današnji računarski sistemi. Značajne primene postoje u generisanju programskog koda na osnovu upita postavljenih na prirodnom jeziku, procesima recenziranja, verifikacije i testiranja, kao i popravci programskog koda. U poslednjih dvadeset godina je došlo do značajnog povećanja procesorske moći, pre svega kroz razvoj višejezgarnih centralnih procesora, ali i mnogojezgarnih grafičkih procesora što je dodatno doprinelo razvoju računarstva visokih performansi, paralelnog programiranja i obradi velike količine podataka. U okviru ovog predavanja je predstavljena upotreba velikih jezičkih modela u paralelizaciji postojećeg izvornog programskog

**SA DOMAĆE
SCENE**

SA DOMAĆE SCENE

Fokus je bio na primene blockchain tehnologije u finansijama, zdravstvu, lancima snabdevanja, upravljanju podacima i pravima intelektualne svojine. Takođe, razmatrani su izazovi koji se javljaju prilikom implementacije blockchaina, uključujući tehničke i regulativne prepreke, kao i njegova uloga u bliskoj budućnosti.

Filip Filipović iz kompanije ABSoft je održao predavanje "Specifičnost implementacije AB Soft ERP-a u preduzećima u kojima se periodično automatski generišu fakture za veliki broj korisnika usluga. Ovaj ERP modul prvenstveno koriste javna komunalna preduzeća. Podržane delatnosti su potrošnja vode, toplotne energije, iznošenje smeća, održavanje stambenih i poslovnih prostora, zakup pijačnih kapaciteta, pogrebne usluge. Tehnički najzahtevnija je migracija podataka, ali jednom uspešno instaliran modul donosi velike prednosti za korisnike.

Učesnici su sa velikim interesovanjem pratili predavanja i iznosili svoja mišljenja i komentare. Radom skupa je rukovodila prof. dr Dragana Bečejski Vujaklija.

Prezentacije sa skupa mogu se naći na sajtu DIS <https://dis.org.rs/ikt-skupovi/odrzano-naucno-strucni-skup-informatika-2025/>

U nastavku skupa je održana redovna Skupština Društva za informatiku Srbije. Razmatrani su i usvojeni Izveštaj o radu od 2021. do 2025. godine i izveštaj Nadzornog odbora DIS. Konstatovano je da je organizacijom 47 stručnih skupova učinjen značajan doprinos informatizaciji Srbije. DIS treba i dalje da bude među vodećim akterima razvoja informacionog društva u Srbiji. Naredni zadaci su: podrška još dinamičnijoj digitalnoj transformaciji poslovanja, primena veštačke inteligencije, razvoj digitalnog identiteta, zaštita privatnosti i dr. Izabrano je rukovodstvo DIS za naredni četvorogodišnji period.

Vest: NM i DBV

Web 3 doručak u Beogradu

BEOGRAD, 30. maj 2025. – U okviru Beogradske nedelje blokčejna, događaj Tezos Breakfast Club okupio je domaću i regionalnu Web3 zajednicu uz kafu, peciva i otvorene razgovore o budućnosti blokčejn tehnologije. Posebnu pažnju privukao je Timothy McAlister, suosnivač Objkt.com, najveće platforme za digitalnu umetnost na Tezos mreži, koga je ugostila kripto umetnica Ivana Ehrensvärd, osnivačica Hartverse-a.

Beograd je tokom Blokčejn nedelje 2025. postao pravo mesto susreta za Web3 entuzijaste, developere i umetnike. U prijatnoj atmosferi događaja Tezos Breakfast učesnici su uživali u kafi, pecivima i – što je možda najvažnije – kvalitetnim razgovorima o novim trendovima u blokčejn prostoru.

Domaćin događaja bila je Ivana Ehrensvärd, osnivačica Hartverse-a, koja je istakla važnost povezivanja lokalne umetničke i tehnološke scene s globalnim igračima poput Tezosa. Njena saradnja sa Timothyjem McAlisterom iz Objkt.com počela je u Parizu, a nastavila se prirodno zahvaljujući zajedničkoj viziji o ulozi umetnosti u Web3 prostoru.

Za WebMind, McAlister je podelio svoje viđenje blockchain tehnologije, u kojem se oseća lična iskrenost i strast, dok za sebe kaže je njegova radna ekspertiza vrlo raznovrsna, pošto je glavni blokčejn arhitekta u Objkt.com, najveće platforme za digitalnu umetnost na Tezosu.

"Upoznao sam Ivanu u Parizu i već smo sarađivali na nekoliko inicijativa. Ivana je sama otkrila Objkt.com i, kako delimo slične poglede na umetnost i tehnologiju, saradnja je jednostavno bila prirodan nastavak", kaže McAlister.

Na pitanje kako bi opisao blockchain tehnologiju on navodi da je za njega to eksperimentalna tehnologija u kojoj se mogu stvarati novi oblici društvenih i ekonomskih interakcija.

"Iako verujem u tehnologiju, smatram da još uvek nema mnogo praktičnih primena. Tek kada sam se ponovo povezao s umetnošću. prvi put sam osetio smisao transakcija na

SA DOMAĆE SCENE

Međunarodna konferencija ICDSST 2025

U Beogradu je, od 26. do 29. maja održana 11. međunarodna konferencija o tehnologijama sistema za podršku odlučivanju (ICDSST 2025). Slogan konferencije je „Tehnologije sistema za podršku odlučivanju u eri veštačke inteligencije“. Pokrovitelj konferencije je EURO, udruženje operacionih istraživača Evrope, a domaćin, grupa nastavnika sa FON-a koja se bavi ovom oblašću, na čelu sa prof. Borisom Delibašićem. Realizovana je u prostorijama Palate nauke.

Na konferenciji je učestvovalo više desetina najznačajnijih naučnika iz Evrope i sveta. Predavanja po pozivu održali su Pascal Zarate (Francuska), Fatima Dargam (Austrija), Zoran Obradović (USA), Marko Bohanec (Slovenija), Lily Xu (Kolumbija). Izloženo je više desetina radova u kojima je obrađena veza DSS i AI, danas i u budućnosti.

Vest: DBV

SA DOMAĆE SCENE

Put do robota u NIS-u

NOVI SAD, 31.maj 2025. - Primenom RPA tehnologije, u NIS-u se automatizuju operativne i repetitivne aktivnosti koje oduzimaju vreme, što omogućava da se zaposleni usmere ka zahtevnijim i kreativnijim poslovima.

Inovacije i korišćenje savremenih tehnologija za NIS su svakodnevna praksa, a ova kompanija je pionir i u uvođenju tehnologije koja je u Srbiji zastupljena tek nekoliko godina – robotizaciji. Put do robota u NIS-u je takav da zaposleni daju predloge koji procesi mogu da budu automatizovani, nakon čega se radi procena izvodljivosti robotizacije procesa, kao i potencijalne koristi od nje. Iako postoji mišljenje da će robotizacija dovesti do zamene čoveka u izvršavanju poslova, ona je zapravo pomoć tamo gde su česte ljudske greške.

Unapređenje efikasnosti

Robotska automatizacija procesa (RPA) je softverska tehnologija koja omogućava da se konfiguriše računarski softver – robot koji oponaša manuelne radnje čoveka i komunicira sa sistemima kako bi izvršio neku poslovnu aktivnost. RPA je prvobitno primenjivana u sektorima kao što su finansije, osiguranje i bankarstvo, gde su bili prisutni rutinizacija i repetitivni poslovni procesi.

U NIS-u roboti imaju svoju primenu na terenu, ali poseban potencijal imaju u administraciji, jer rade u različitim sistemima, u vreme koje zaposlenima odgovara, kao i nakon radnog vremena. Sve se izvršava u pozadini, tako da zaposleni mogu da obavljaju i druge zadatke, a da im na kraju stigne mejl obaveštenja da je proces završen.

„Robotizacijom se rešavaju poslovni izazovi i kreira prostor za dalji rast i unapređenje procesa u kompaniji. Kreiranje robota za automatizaciju poslovnih procesa ključni je korak ka povećanju efikasnosti, a ona se postiže korišćenjem softverskih robota koji umesto zaposlenih izvršavaju repetitivne radnje koje ograničavaju kreativno razmišljanje, a iziskuju dosta vremena. Robotizacija je idealna za tipske, ponavljajuće zadatke i dovodi do smanjenja broja grešaka, jer robotu je greška moguća

SA DOMAĆE SCENE

automatizaciji specifikacija usaglašavanja kroz aplikaciju Therefore, koja služi za upravljanje fakturama, čime se značajno poboljšava operativnost procesa usaglašavanja prihoda.

Iz PEK NTC-a ističu da je kroz analizu poslovnih procesa prepoznato da postoji specifičan proces čiji obim varira tokom godine – od manjeg obima u januaru, do osam puta većeg u decembru, te je tako robot za automatizaciju specifikacija usaglašavanja kroz Therefore sistem odlično, nezavisno rešenje, jer se izvršavanje zadataka može odvijati i van radnog vremena, procesi se obavljaju u minutima, umesto u satima, uz smanjenje rizika od ljudskih grešaka. Njegovim korišćenjem došlo je do značajne uštede vremena i zaposleni sada mogu da se fokusiraju na strateške zadatke i unapređenje drugih operacija.

Implementacija RPA u NIS-u prethodno je izvršena u procesima obračuna zarade i HR izveštavanja, uvođenjem robota koji su doveli do unapređenja operativne efikasnosti i izmene poslovnih procesa. Razvijen je i robot koji kreira dnevni izveštaj trgovanja akcijama i koji u tačno definisano vreme posećuje određene sajtove, prikuplja potrebne informacije, sistematizuje ih, kreira zadati izveštaj i zaposlenima dostavlja na kontrolu i verifikaciju.

Vest: www.nis.rs

SA DOMAĆE SCENE

Uspešno RNIDS-a

poslovanje

BEOGRAD, 31. maj 2025. – Održana je Konferencija suosnivača RNIDS-a na kojoj su razmatrani: Izveštaj Upravnog odbora za 2024 godinu, Mandatni izveštaj o radu Upravnog odbora 2022-2024 godine i Izveštaj Statutarne komisije. Izveštaji su pokazali da je RNIDS u 2024 godini uspešno poslovao, da je imao 133 suosnivača, 42 ovlašćena registra, 148.171 rs domena i 2.450 rs domena.

Svi dokumenti su jednoglasno usvojeni, ali je u okviru diskusije ukazano da je 2024 godine došlo da smanjenja SRB domena na ukupno 2.450 odnosno za 32% manje domena. To je neželjni trend i predloženo je da se analiziraju mogućnosti da se razvojem novih servisa i tehničkim razvojem unaprede mogućnosti za primenu ćirilice na internetu. Primenom ćirilice na internetu čuvamo jednu od bitnih samobitnosti srpskog naroda.

Vest; nm

SA DOMAĆE SCENE

Evropska komisija tuži pet zemalja zbog neusvajanja pravila za digitalne platforme

BRISSEL, 30. maj 2025. - Češka, Kipar, Poljska, Portugal i Španija, iako su možda formalno imenovale svoje nacionalne nadzorne organe za primenu Zakona o digitalnim uslugama (DSA), nisu im dale dovoljno ovlašćenja da taj zakon zaista i sprovode u praksi.

Evropska komisija pokrenula je tužbu pred najvišim sudom EU protiv Češke, Kipra, Poljske, Portugala i Španije zbog neusvajanja Zakona o digitalnim uslugama (DSA).

Zakon o digitalnim uslugama, čiji je cilj zaštita korisnika od nezakonitog sadržaja i proizvoda na internetu, u potpunosti je stupio na snagu u februaru prošle godine. Do tada su zemlje članice morale imenovati nacionalna tela zadužena za nadzor sprovođenja tog zakona.

Ta tela moraju sarađivati s Komisijom, koja nadgleda najveće platforme sa više od 45 miliona korisnika mesečno.

Zemlje su takođe morale omogućiti regulatorima dovoljno resursa za izvršavanje njihovih zadataka. Zatim i doneti pravila o sankcijama za kršenje zakona.

Poljska nije imenovala niti ovlastila regulatorno telo da sprovede odredbe DSA-a, navodi Komisija.

Češka, Kipar, Španija i Portugal koje su imenovale nadzorna tela nisu im pružile potrebna ovlašćenja za sprovođenje pravila.

Komisija je pokrenula postupak uvođenjem formalnih opomena početkom 2024. godine. Nijedna od zemalja u međuvremenu nije preduzela neophodne mere.

U posebnom slučaju, Komisija je pojačala postupak protiv Bugarske, koja takođe nije osnažila nacionalnog regulatora niti usvojila pravila o sankcijama. Ako Bugarska

SA INOSTRANE SCENE

Otkriveno više od 100 lažnih ekstenzija za Chrome: skriveni špijuni u pregledaču krađu lozinke i naloge

Od februara prošle godine za sada nepoznati sajber kriminalac napravio je više od 100 lažnih Chrome ekstenzija. Ove ekstenzije, koje se na prvi pogled čine kao korisni alati – VPN-ovi, AI asistenti, SEO alati ili dodaci za kriptovalute – kriju funkcionalnosti koje omogućavaju krađu podataka i kompromitovanje korisničkih naloga, navodi se u izveštaju DomainTools-a koji detaljno opisuje ovu „masovnu, kontinuiranu kampanju zlonamernih Chrome ekstenzija“.

Vest: www.exclusive.com

**SA INOSTRANE
SCENE**

INFOTECH 2025.

Arandjelovac, hotel Izvor 4. i 5. jun 2025

www.infotech.org.rs

XXVI YUCORR CONERENCE

Palić –garni hotel Park

3-5 novembar 2025

Prijava na yucorr@uiskozam.rs

33. TELFOR 2025.

Beograd, 25. i 26. novembar 2025

Hotel Crowne Plaza

www.telfor.rs

IT SKUPOVI

